

Kategorie slovesného rodu

- vyjadřuje **vztah** mezi **původcem děje** a **podmětem** věty
- v **činném rodě** je **původce děje** **podmětem věty** (*Knihu přeložil Pavel Novák*),
- v **trpném rodě** je **původce děje** z pozice **podmětu odsunut** (*Knihla byla přeložena Pavlem Novákem*).

Obojí rod mohou vyjadřovat slovesa **předmětová**, a to především **přechodná** (pojí se s předmětem ve 4. p.): *Deště zničily stromy. – Stromy byly zničeny deštěm.*

Všechna slovesa v češtině nemají schopnost vyjadřovat obojí rod, např. slovesa *mít, chtít, moci, muset, smět, stát, sedět, běžet atd.* mají jen rod činný.

Trpný rod

1. tvar opisného pasiva (příčestí trpné + tvary pomocného slovesa *být*)
je přeložena, byla přeložena ..., je zajat, byl zajat, ...

2. tvar zvratného pasiva

Pokusy se provádějí každý měsíc.

Užití je omezeno na 3. osobu.

Obě formy pasiva (opisnou a zvratnou) **nelze vždy libovolně zaměňovat**. **Zvratná forma** pasiva se užívá spíše u **sloves nedokonavých**. V běžném vyjadřování se dává přednost zvratnému pasivu.